FENOMENE ASOCIATE PROGRESULUI TEHNOLOGIC ȘI DIGITALIZĂRII INFORMAȚIONALE

PHENOMENA ASSOCIATED WITH TECHNOLOGICAL PROGRESS AND INFORMATIONAL DIGITALIZATION

CZU: 004:007

Mariana TACU,
doctor în științe politice,
conferențiar universitar,
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID: 0000-0003-4930-2395
mariana.tacu@usm.md

Reflectarea privind impactul și efectele asupra procesului de digitalizare, în general și asupra industriilor media, în particular, înseamnă proiecția de noi coordonate în materie de reorganizare la nivel de structură, cultură și stabilirea relațiilor pe care le întreținem cu alte sisteme, categorii de public sau utilizatori, cu care interacționăm în mod multidirecțional, sistematic și constant.

Este important să înțelegem, după cum subliniază și Manuel Castells (sociolog spaniol, al cărui nume cel mai frecvent este asociat cu societatea informațională și procesul de tehnologizare în domeniul comunicării), că acest nou mediu nu este un loc digital care tinde a exclude spațiul fizic, dar trebuie conceput ca o nouă entitate cu proprietăți inedite care nu se reduc la suma caracteristicilor spațiului fizic și digital [1].

Mai exact, ne aflăm într-un context nou, cu reguli care sunt de asemenea noi, nevoi diferite, riscuri și oportunități de neconceput în parametrii vechilor paradigme privind procesul de informare și comunicare. Din această perspectivă, digitalul a avut și va avea cu siguranță un impact direct asupra noastră, reușind să ne schimbe radical percepția

cu privire la:

a) timpul de execuție a transferului de date și informații;

b) spațiul în care activăm;

c) nivelul de confidențialitate și inteligență;

d) dezvoltarea strategică politică și economică la nivel global.

O reorganizare care își are bazele într-o schimbare tehnologică fără precedent, aflată în vizorul tuturor, a produs, de fapt, o creștere a capacității de calcul, de arhivare și comunicare, reprezentativă celor mai decisive inovații, care inevitabil contribuie la schimbarea de paradigmă tehnologică a acestei perioade istorice, marcată de fenomene asociate, precum:

- Digital Gap (*decalaj digital)* – cu privire la diferențele sociale create de digitalizare.

Subiect aflat și pe ordinea de zi a Parlamentului European în data de 13 decembrie 2022. Digitalizarea are un impact profund asupra vieții sociale, economice, politice și culturale cotidiene a cetățenilor, lucrătorilor și consumatorilor și afectează toate domeniile societății, întrucât digitalizarea se află la originea mai multor diferențe sociale, cu apariția unui nou decalaj digital, nu numai între zonele urbane bine conectate și zonele rurale și îndepărtate, ci și între cei care pot beneficia pe deplin de un spațiu digital îmbogățit, accesibil și sigur, cu o gamă largă de servicii [2].

- Artificial intelligence AI *(inteligența artificială)* – reprezentată de capacitatea unei mașini de a imita funcții umane, cum ar fi raționamentul, învățarea, planificarea și creativitatea [3]. În lucrarea, Inteligența artificială: o abordare modernă (*Artificial Intelligence: a modern approach),* cercetătorii Stuart Russell și Peter Norvig analizează patru obiective sau definiții potențiale ale AI, care diferențiază sistemele computerizate pe baza raționalității și gândirii față de acțiune:

➢ *Abordare umană:*

1. Sisteme care gândesc ca oamenii;
2. Sisteme care acționează ca oamenii.

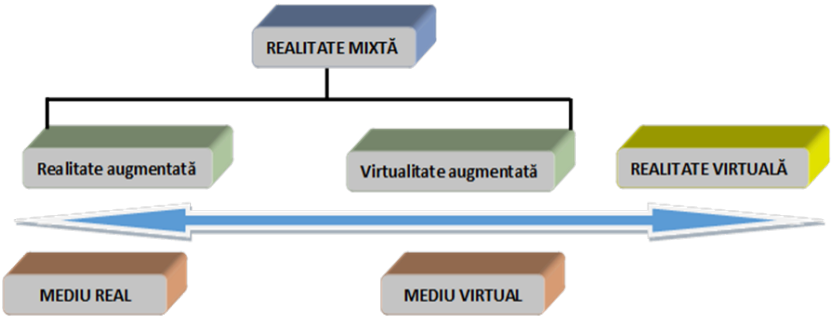
➢ *Abordare ideală:*

1. Sisteme care gândesc rațional;
2. Sisteme care acționează rațional [4, p. 23-25].

Un exemplu relevant și actual, în acest context este ChatGBT, un chatbot lansat ca prototip de OpenAI în noiembrie 2022, care a atras rapid atenția utilizatorilor, atât prin răspunsuri logice, articulate, dar și detaliate din variate domenii. ChatGBT, la moment poate fi considerat atât un aliat al surselor de informare, dar și un concurent la nivel de furnizare a unor date, creare de conținut și executarea mai multor acțiuni în același timp.

ChatGPT-ul experimental, bazat pe generatorul său de text de completare automată GPT-3.5. a fost acceptat cu entuziasm de utilizatorii de pe web. Interfața botului încurajează oamenii să pună întrebări și, în schimb, oferă rezultate impresionante și fluide într-o serie de interogări, de la generarea de poezii, cântece și scenarii TV, până la răspunsul la întrebări de tip Trivia și la scrierea și depanarea liniilor de cod [5].

- Virtual Reality VR (*realitate virtuală*). La nivel teoretic, definiția din care derivă conceptul actual de realitate apare în 1994, când, în contextul a două cercetări independente, Paul Milgram și Fumio Kishino au definit simultan conceptul de *Realitate virtuală continuă*. Rezultatele investigației lui Milgram și Kishino este o diagramă care exprimă continuitatea dintre lumea reală, ce coincide cu absența totală a virtualității, și lumea virtuală, în care toate conținuturile sunt de natură sintetică [6]. Ceea ce se întâmplă de-a lungul liniei de continuitate se caracterizează prin realitate mixtă, în care găsim o coexistență dintre real și virtual. Aici se manifestă realitatea augmentată și virtualitatea augmentată.

O taxonomie a afișajului vizual ca realitate mixtă. Tranzacții IEICE pe sistemele informaționale.

Sursa: https://tech4future.info/realta-virtuale-visori-applicazioni/

Cele mai recente progrese din domeniul inteligenței artificiale, ne conduc către noi forme de reflectare (în timp real), înțelegere (aplicații care asigură traducerea instantaneu) și clasificare a realității (algoritmi care ne sistematizează evenimentele în funcție de anumite standarde).

Amploarea tehnologiei cu capacitatea sa de a detecta, stoca, procesa date și tria informații, într-o matrice care este permanent conectată în timp real și întotdeauna complet accesibilă la dispozitivele noastre, semnifică că tehnologiile digitale au devenit interfața principală pe care o raportăm la dimensiunea materială a realității. Aceasta înseamnă că fiecare relație dintre noi și realitate trebuie să ia în considerare noile caracteristici, riscuri, oportunități și fenomene asociate.

Conchidem, prin a evidenția faptul că este extrem de importantă promovarea utilizării conștiente și eficace a noilor tehnologii, care nu se referă doar la modul de abordare, nivelul și posibilitățile de dezvoltare, dar și la capacitatea de a analiza impactul utilizării acestora. În prezent, progresul digital în contextul comunicării și informării este considerat prioritar, din perspectiva organizării, relaționării și subiectelor implicate în această schimbare de paradigmă, specifică societății informaționale și societății cunoașterii, care aduce în prim plan fenomene asociate reprezentative progresului tehnologic, precum cele menționate anterior.

Referințe:

1. *Le vie della digitalizzazione. Rapporto sulle strategie delle imprese.* [Accesat 29.01.2023] Disponibil:https://www.fondazioneunipolis.org/Risorse/Le%20vie%20della%20digitalizzazione_Unipolis_Pandora.pdf ()
2. *Rezoluția Parlamentului European din 13 decembrie 2022 referitoare la decalajul digital: diferențele sociale create de digitalizare.* [Accesat 30.01.2023]. Disponibil: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0438_RO.html
3. *Ce este inteligența artificială și cum este utilizată?* [Accesat 02.02.2023] Disponibil: https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20200827STO85804/ce-este-inteligenta-artificiala-si-cum-este-utilizata
4. Russell S. J. and Norvig P. *Artificial Intelligence A Modern Approach.* Fourth Edition, Hoboken: Pearson 2021.
5. *AI-generated answers temporarily banned on coding Q&A site Stack Overflow.* [Accesat 02.02.2023]. Disponibil: https://www.theverge.com/

2022/12/5/23493932/chatgpt-ai-generated-answers-temporarily-banned-stack-overflow-llms-dangers
6. *Realtà virtuale: cos'è, a cosa serve, i visori e le applicazioni di business.* [Accesat 02.02.2023]. Disponibil: https://tech4future.info/realta-virtuale-visori-applicazioni/